

Halvarsgårdars skola och Kyrkskolan
781 81 Borlänge

2010-11-17
Dnr 43-2010:1397

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Halvarsgårdars skola och
Kyrkskolan i Borlänge kommun

2010-11-17

Tillsyn i Halvarsgårdars skola och Kyrkskolan

Halvarsgårdars skola:

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-5

Kyrkskolan:

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Halvarsgårdars skola, Kyrkskolan och Borlänge kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheterna.

Kyrkskolan granskades vid det här inspektionstillfället med en tillsynsmodell, som innebär att granskningsfokus i huvudsak är riktat mot skolans ledningsfunktion och de rutiner som skolan ska ha för att säkerställa att eleverna har tillgång till en utbildning i enlighet med nationella krav.

Elever i årskurs 5 på Halvarsgårdars skola når målen i alla ämnen. Även på Kyrkskolan är resultaten förhållandevis goda då i stort sett alla elever når målen. Det råder dock viss oklarhet kring vilka mål elevernas kunskapsutveckling mäts emot. Rektorn behöver ta ett pedagogiskt ansvar för att skapa en större samsyn kring vilka nationella mål lärarna ska arbeta utifrån.

På Halvarsgårdars skola behöver rektorn följa upp och utvärdera undervisningen i högre grad. Undervisningen i de senare årskurserna, på Halvarsgårdars skola, behöver ge eleverna bättre möjlighet att själva formulera sina ståndpunkter, lyssna, diskutera och använda sina olika kunskaper för att lösa problem. Inflytandet över hur utbildningen utformas behöver öka och då framförallt för de äldre eleverna på Halvarsgårdars skola.

Rektorn ser till att elever i behov av stöd utreds och att stödinsatser ges på båda skolorna. Åtgärdsprogrammen uppfyller även författningarnas krav. Lärarna på skolorna ger en kontinuerlig information kring elevens kunskapsutveckling i form av utvecklingssamtal. De individuella utvecklingsplanerna på Halvarsgårdars skola behöver dock bli mer framåtsyftande samt i större utsträckning utgå ifrån kursplanernas mål att uppnå.

De elever som Skolinspektionen samtalade med under skolbesöket beskriver en trygg miljö och god stämning på skolorna. Detta kan bland annat förklaras av att rektorn ser till att det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete. Även planen mot kränkande behandling uppfyller till stor del författningarnas krav på Halvarsgårdars skola och helt på Kyrkskolan.

Skolinspektionen har i tillsynen av Halvarsgårdars skola och Kyrkskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever på Kyrkskolan ges inte förutsättningar att nå målen för utbildningen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan samt kursplanerna).
- Rektorn tar inte fullt ansvar för att verksamheten på skolorna som helhet inriktas på de nationella målen (2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag, Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.8 Rektors ansvar).
- De individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningarnas krav på Halvarsgårdars skola (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn följer inte upp lärarnas undervisning på Halvarsgårdars skola (2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Mål och krav är inte tillräckligt tydliga för eleverna på Halvarsgårdars skola (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).
- På Halvarsgårdars skola ger inte undervisningen alltid eleverna möjlighet att formulera och pröva antaganden, argumentera och kritiskt granska och värdera påståenden (Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer och Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot).
- Elevernas inflytande över hur utbildningen utformas på Halvarsgårdars skola är inte tillräcklig och anpassas inte alltid efter deras ålder och mognad (4 kap. 2 § 1985 års skollag).
- Halvarsgårdars skolas årliga plan mot kränkande behandling svarar inte fullt ut mot gällande författningskrav (14 a kap. 8 § 1985 års skollag).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2-3.

Rektor och Borlänge kommun har ansvar för att Halvarsgårdars skola och Kyrkskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för Borlänge kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Borlänge kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Mats Peterson.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi

Enhetschef

Åsa Permén

Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolorna
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Halvarsgårdars skola
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Kyrkskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Borlänge kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Halvarsgårdars skola den 19 oktober och Kyrkskolan den 20 oktober 2010. Ansvariga för tillsynen har utredarna Åsa Permén och Monica Norberg varit.

Varje skola får efter besöket i allmänhet ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och från bägge skolorna, dels den information som samlats in under besöken. I Halvarsgårdars skolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. På Kyrkskolan intervjuades rektorn. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna

Tabell 1: Antal elever på Halvarsgårdars skola

Halvarsgårdars skola	Antal elever
Förskoleklass	15
Grundskola 1–5	79

Källa: Skolans egna uppgifter oktober 2010

Halvarsgårdars skola är belägen strax utanför centrala Borlänge och består av förskoleklass och grundskola årskurs 1-5. Skolan ingår i Tunetenheten inom Tuna skolområde. Halvarsgårdars skola bildar med Kyrkskolan ett eget rektorsområde. Slöjd, språkval, hem- och konsumentkunskapsundervisning bedrivs i Gylle skola. Skolan leds sedan 2010 av en nytilträdd rektor. Skolan har en miljöprofil och har fått Skolverkets utmärkelse "Skola för hållbar utveckling".

Det finns ett väl fungerande skolbibliotek. Skolans fritidshem är föräldrastyrkt. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen beskrivs i en separat rapport.

Tabell 2: Antal elever på Kyrkskolan

Kyrkskolan	Antal elever
Förskoleklass	25
Grundskola	142

Källa: Skolans egna uppgifter 2010-09-16

Kyrkskolan bildar tillsammans med Halvarsgårdars skola ett eget rektorsområde inom Tunetenheten. På Kyrkskolan bedrivs verksamhet från förskoleklass till och med årskurs 6. Skolan har ett föräldraråd och arbetar aktivt med miljön vilket har resulterat i att skolan nu har certifierats med "Grön flagg". Undervisningen vad gäller språkval och hem- och konsumentkunskap bedrivs i Gylle skola.

Det finns ett fritidshem i anslutning till Kyrkskolan. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen beskrivs i en separat rapport.

Tillsynsprotokoll för Halvarsgårdars skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☒

Lärarnas bedömning och utvärdering

☒

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☒

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☒

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☒

Enskild elevs rätt

Bedömning

☐

Undervisningstid och val

☐

Särskilt stöd

☐

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☐

Bedömningar och motiveringar.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn måste se till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag
Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Rektorn behöver ta ett större ansvar så att alla lärare på skolan arbetar utifrån de nationella målen. I samtal med lärarna framkommer att det finns oklarheter kring vilka nationella mål de arbetar utifrån. Vissa lärare uppger att de i huvudsak mäter elevernas kunskapsutveckling mot de nationella kursplanernas mål att sträva mot och inte mot målen att uppnå. I intervjun uppger lärarna att de saknar forum och struktur för pedagogiska diskussioner. För att säkerställa likvärdigheten samt att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen behöver rektorn inhämta mer information om det dagliga arbetet på skolan.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Elevernas individuella utvecklingsplaner måste utvecklas så att de i högre grad tar sin utgångspunkt i de nationella kursplanemålen.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

I samband med utvecklingssamtalen upprättas individuella utvecklingsplaner, IUP, för alla elever i alla ämnen. Lärarna utgår i alltför stor utsträckning utifrån kursplanernas mål att sträva mot. Detta framgår i de individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdöme som Skolinspektionen tagit del av. Informationen i de skriftliga omdömena och IUP behöver på ett tydligare sätt relatera till uppnående målen i läroplanen och kursplanerna.

Elevernas individuella utvecklingsplaner behöver dessutom innehålla en mer framåt-syftande planering samt att elevens kunskapsutveckling tydligare behöver framgå i de skriftliga omdömena.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering****Bedömning:**

Rektorn måste inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag
Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Det saknas rutiner och en konkret plan för hur uppföljning och utvärdering av lärarnas undervisning ska ske. Detta framkommer i samtal med rektorn. Intervjuer med lärare och rektor visar att rektorn inte specifikt följer upp hur pass läroplanens mål att sträva mot verkligen genomsyrar undervisningen. Skolinspektionen anser att det är speciellt viktigt att rektorn ökar sina ansträngningar i detta avseende då skolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att erbjuda eleverna en stimulerande undervisning. Rektorn ser ett eget behov att i en högre grad och på ett mer metodiskt sätt följa upp lärarnas undervisning och har detta som ett personligt utvecklingsområde.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Skolan måste tydligare klargöra mål och krav för eleverna.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

Eleverna i de högre årskurserna uppger att de inte känner till de nationella målen i respektive ämne och inte heller vad som krävs för att de ska nå målen. Några av lärarna beskriver att de inte har för vana att konkretisera eller klargöra vilka mål utbildningen har. Det finns lärare som förklarar bristen på tydliga målbeskrivningar med att det inte behövs utan "målen sitter i ryggraden". Detta får till följd att eleverna inte vet eller förstår vad som krävs för att uppnå respektive mål.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektor måste se till att lärarna i sin undervisning ger eleverna möjlighet att formulera och pröva antaganden, argumentera och kritiskt granska och värdera påståenden.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot

Motivering:

Undervisningen i de senare åren bidrar sällan till att lära eleverna lyssna, argumentera och reflektera enligt elever och lärare. Verksamhetsbesök och intervjuer visar att undervisningen alltför ofta är läromedelstyrd. Detta får till följd att eleverna uppger att undervisningen ofta upplevs som tråkig och enformig. Enligt lärarna i de högre årskurserna ligger kursplanernas mål att sträva mot sällan som underlag för planeringen av undervisningen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolan måste säkerställa att eleverna i större utsträckning ges möjlighet till inflytande över hur deras utbildning utformas samt att inflytandet anpassas utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

Inflytandet anpassas inte alltid efter elevernas ålder och mognad i tillräcklig omfattning. Detta erfar Skolinspektionen genom elevintervjuer och gjorda lektionsobservationer. Framförallt i de senare åren behöver eleverna ges ett större inflytande och ansvar. Elevintervjuer visar att de äldre eleverna saknar ett reellt inflytande och att de önskar ta ett större ansvar för lektionernas utformning. Intervjuad personal bekräftar att eleverna till viss del kan påverka arbetssätt och redovisningsform men i mindre utsträckning görs delaktiga i planerandet och utvärderingen av själva undervisningen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolan måste vidta åtgärder så att den årliga planen mot kränkande behandling fullt ut uppfyller kraven i skollagen.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § 1985 års skollag

Motivering:

Skolan har en plan mot kränkande behandling som håller god kvalitet. Dock behöver åtgärderna tydligare kopplas till den aktuella kartläggning som gjorts av verksamheten, så att planen kan utvärderas och kontinuerligt följas upp.

Tillsynsprotokoll för Kyrkskolan

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan måste vidta åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna

Motivering:

Enligt skolans kvalitetsredovisning år 2009/2010 ligger genomsnittet andelen elever som nått målen i genomsnitt på 81-100 procent i årskurserna 4-6. Detta innebär att nästan alla elever i varje årskurs når målen. Man bör i detta sammanhang särskilt beakta att på en liten skola är det förhållandevis få elever som skriver de nationella ämnesproven och procentsatserna kan därför bli missvisande.

I de nationella ämnesproven för årskurs 5 visar statistiken från år 2009 att i de fyra delproven i ämnet engelska är resultaten bättre än genomsnittet i riket (mellan 92 och 100 procent av eleverna nådde målen i proven). I matematik är resultatet i de fyra delproven bättre än genomsnittet i riket (mellan 84 och 100 procent av eleverna nådde målen). I svenska är resultaten i de totalt fem delproven också bättre än genomsnittet i riket (mellan 96 och 100 procent av eleverna nådde målen i proven).

Dokumentstudier visar att elever i behov av stöd utreds och stödinsatser utarbetas i tillräcklig omfattning. Även åtgärdsprogrammen uppfyller författningarnas krav.

Trots detta måste skolan analysera det samlade kunskapsresultatet och eventuellt vidta ytterligare åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå målen

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn måste ta ansvar för att verksamheten i skolan i högre grad fokuseras på elevernas utveckling och lärande samt se till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Rektorn behöver ta ett större ansvar så att alla lärare på skolan arbetar utifrån de nationella målen. Dokumentstudier och rektorsintervju visar att det finns oklarheter kring vilka nationella mål lärarna arbetar utifrån. Vissa lärare, enligt dokumentstudier, mäter elevernas kunskapsutveckling mot de nationella kursplanernas mål att sträva mot och inte mot målen att uppnå. Rektorn behöver ta ett större ansvar för att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.